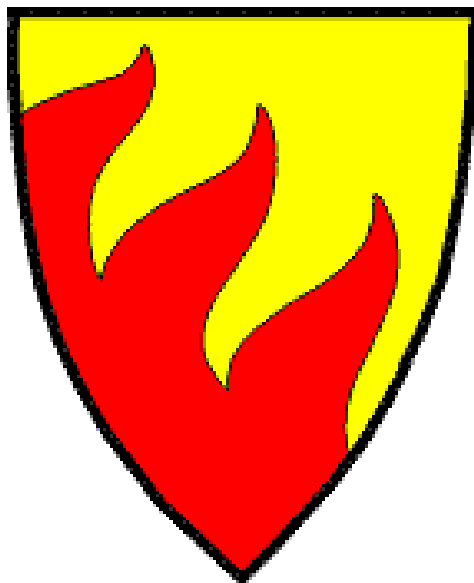

Sør-Varanger kommune

Høringsutkast

kommunal planstrategi

2012-2015

Innhold

Sør-Varanger kommune	1
Høringsutkast	1
kommunal planstrategi	1
2012-2015.....	1
1.0 Kommunal planstrategi	3
1.1 Verktøy for politisk prioritering av planoppgaver.....	3
1.2 Planstrategi og dets formål	4
2.0 Sør-Varanger i dag.....	4
2.1 Analyse av samfunnsutviklingen	4
2.2 Bosetting.....	6
2.3 Lokalt næringsliv og sysselsetting	6
2.4 Folkehelse i Sør-Varanger.....	7
2.5 Arealforvaltning.....	8
2.5.1 Veier og samferdsel.....	8
2.6 Miljøstatus.....	8
3.0 Sentrale utfordringer som Sør-Varanger kommune står overfor	9
3.1 Utfordringer i befolkningsutvikling og bosetting	9
3.2 Utfordringer næringsliv og sysselsetting.....	9
3.3 Utfordringer ved folkehelsa	9
3.4 Utfordringer i kommunesektorens virksomhet	10
3.5 Utfordringer i arealforvaltningen	10
3.6 Utfordringer i miljøvern og klimaarbeidet	10
4.0 Planprioritering for Sør-Varanger kommune 2012 - 2015	12
4.1 Plan og planstatus ved utgangen av inneværende kommunestyreperiode 2012-2015	14

1.0 Kommunal planstrategi

Kommunal planstrategi er et nytt verktøy i plan- og bygningsloven. Formålet er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Kommunal planstrategi erstatter det obligatoriske kravet til rullering av kommuneplanen som lå i tidligere plan- og bygningslov (PBL 1985).

Planstrategien setter et stekt fokus på at planleggingen skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig. Noe som også er nedfelt i plan- og bygningsloven § 3-1 tredje ledd om oppgaver og hensyn i planlegging etter loven.

Formålet med utarbeidelse av en planstrategi er **bedre og mer behovsstyrt planlegging**. Gjennom hele planstrategiprosessen så kan det være lurt å tenke 1. Hvor står vi, 2. hvor vil vi, og 3. hvordan kommer vi oss dit.

1.1 Verktøy for politisk prioritering av planoppgaver

Den kommunale planstrategien er et hjelpemiddel for det nye kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden for å møte kommunens behov. Et viktig siktemål er å styrke den politiske styringen av hvilke planoppgaver som skal prioriteres. Arbeidet med kommunal planstrategi vil gi en bedre og mer systematisk vurdering av kommunens planbehov slik at kommunen bedre kan møte aktuelle utfordringer.

Gjennom vedtaket av den kommunale planstrategien skal det nye kommunestyret ta stilling til om kommuneplanen helt eller delvis skal revideres.

Planstrategien er også et egnet verktøy for å vurdere kommunens plansystem, planressurser og samlede planbehov i kommunestyreperioden knyttet til kommunedelplaner, tema- og sektor(fag)planer.

Kommunal planstrategi skal utarbeides og vedtas senest ett år etter at kommunestyret er konstituert. Kommunal planstrategi er for øvrig en viktig arena for å drøfte og avklare behov for interkommunal planlegging. Dette kan gjelde både innenfor arealplanlegging og annen tjenesteyting.

§ 10-1 Kommunal planstrategi

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. kapittel 11.

1.2 Planstrategi og dets formål

Formålet med den kommunale planstrategien er å sette fokus på de planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en positiv utvikling i kommunen.

Kommunal planstrategi er ikke en plantype, men et hjelpemiddel for kommunen til å fastlegge det videre planarbeidet.

Kommunen har nå fått plikt til å utarbeide kommunal planstrategi minst én gang i hver valgperiode og vedta den senest innen ett år etter kommunestyrets konstituering. Det er viktig at dette arbeidet starter tidlig etter at kommunestyret er konstituert. Det gir det nye kommunestyret mulighet for å vurdere og ta stilling til hvilke planoppgaver som er viktige å arbeide med i kommunestyreperioden.

Kommunal planstrategi skal omfatte kommunens strategiske valg knyttet til utviklingen av kommunesamfunnet. Det gjelder både langsiktig arealbruk, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunenes planbehov i valgperioden.

Strategien bør inneholde:

Redegjørelse for utviklingstrekk og utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og miljø, drøfting av hovedtrekkene i en langsiktig arealstrategi, både for å ivareta samordning, utbygging og vern av områder, vurdering av sektorenes planbehov, og vurdering av prioriterte planoppgaver og behovet for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

2.0 Sør-Varanger i dag

I dag fremstår Sør-Varanger med stor fremtidstro på kommunens utviklings innenfor næringslivet og befolkningsfremskrivninger. Dagens tro på fremtiden står i sterk kontrast til de stedsfortellingene som eksisterte da folket i Bugøynes avverterte bygda til salgs i de største avisene og da Sydvaranger gruve avvirket sin drift på 90-tallet. I dag er pessimismen i stor grad snudd til en positiv fremtidstro i kommunen.

Slagordet ”*En grense sprengende kommune*” virker aldri å ha vært mer gjeldende for Sør-Varanger. Samarbeidet med våre naboer i Russland og Finland virker å være styrket, samt at det nye grenseboerbeviset snart er på plass. I tillegg har kommunen inngått vennskapsavtaler kommuner på både finsk og Russisk side. Som eneste kommune i landet med to landegrenser så bidrar dette til at Sør-Varanger har helt særegne muligheter og utfordringer innenfor kultur- og nærings samarbeid over grensene.

Selv om det i dag råder en positivitet i kommunen så er det slik at skal kommunen vokse både i befolkning og næringsliv så må kommunen gjøre noen prioriteringer med tanke på hvordan planleggingen skal være for inneværende kommunestyreperiode. Dette dokumentet skal ta for seg den tematikk som blir ansett for å representere de viktigste utfordringene som kommunen står overfor de neste fire årene.

2.1 Analyse av samfunnsutviklingen

I år 1996 hadde Sør-Varanger kommune den største befolkningen på 10 010 personer siden år 1977. Kommunen har frem til 2001 opplevd en svak befolkningsnedgang, men har siden hatt en svak befolkningsvekst og folketallet i kommunen var ved inngangen av år 2012 på 9860 personer.

Sør-Varanger¹	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Folketallet 1.jan	9464	9490	9518	9623	9738	9826
Fødde	102	111	127	114	112	95
Døde	94	89	65	71	104	94
<u>Fødselsoverskudd</u>	8	22	62	43	8	1
Innvandring	88	115	134	153	211	198
Utvandring	26	43	48	66	54	94
Innflytting (innenlandsk)	356	354	332	359	382	414
Utflytting (innenlandsk)	398	421	370	377	455	485
<u>Nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring</u>	20	5	48	69	84	33
Folkevekst	26	28	105	115	88	34
<u>Folketallet ved utgangen av året</u>	9490	9518	9623	9738	9826	9860

Flyttetall i kommunen viser en labil befolkning gjennom hele 90- og 2000-tallet. Fra år 2000 til og med 2010 er det registrert totalt 5 945 innflyttinger og 6 082 fraflyttinger. Slike flyttetall indikerer at en stor del av befolkningen føler liten stedstilhørighet og har en høy grad av mobilitet.

Fra 2006 til og med 2011 har nettoinnflytting vært positiv. Likevel er den innenlandske innflyttingen negativ, og en viktig bidragsyter er at netto utenlandsk innvandring gjennom hele perioden har vært svært positiv. I tillegg har kommunen hatt et generelt positivt fødselsoverskudd, men dette overskuddet har vært nokså lavt i 2010 og 2011.

Innvandrere utgjør i dag 8,1 % av kommunens innbyggere, eksklusiv innvandring fra nordiske land². Innvandringen til kommunen utgjør en svært viktig ressurs og er med på å fylle den store etterspørselen etter arbeidskraft. For utenom nordiske statsborgere så bor det i dag 801 utlendinger i Sør-Varanger kommune, pluss 77 russere med dobbelt statsborgerskap. De tre største innvandringsgruppene er i dag russere (53,3 %), polakker utgjør (10 %) og estlender (8,2 %). Totalt er det i dag registrert 61 nasjoner bosatt i Sør-Varanger, inklusiv nordiske land.

Antall eldre over 67 år har siden 2006 steget i fra ca 1200 personer til ca 1280 personer, mens andel barn og unge mellom 0-19 år har i samme tidsperiode ligget på ca 2500 personer. Vi ser at kommunen har en nokså høy andel antall eldre i forhold til den yngre befolkning. Altså er ikke Sør-Varanger kommune unntatt "eldrebølgen". I aldergruppen 45-66 år er det 29 % av kommunens befolkning, noe som vil si at denne gruppen av befolkningen kan ventes å pensjoneres i løpet av de 20 neste årene.

Barnhagedekningen er for barn 1-2 år er på ca 90 % noe som er 10 % over landsgjennomsnittet, mens dekningen for barn mellom 3-5 år er på ca 96 % noe som er helt i tråd med landsgjennomsnittet.

Kommunen har en snittandel med mennesker med høyere utdanning på ca 23 %, noe som utgjør 2 % over landsgjennomsnittet.

Kommunen er under landsgjennomsnittet i forhold til andel barn med barnevernstiltak med 4-5 barn per 1000 innbygger.

¹

http://statbank.ssb.no/statistikkbanken/Default_FR.asp?PXSid=0&nvl=true&PLanguage=0&tilside=selectvarval/define.asp&Tabellid=01222

² Tall utgitt av Øst-Finnmark politidistrikt

2.2 Bosetting

Den aller største delen av kommunens innbyggere bor i sentrumsnære strøk. I 2010 bodde totalt 7699 personer på Bjørnevatn, Sandnes, Hesseng, og Kirkenes. Det vil si at 79 % av kommunens befolkning da bodde på Kirkenes-halvøya, og tall indikerer at dette bare vil øke i årene som kommer. I år 2005 bodde ca 75 % på Kirkenes-halvøya. Man ser altså at befolkningsveksten i Sør-Varanger foregår i sentrumsnære strøk.

2.3 Lokalt næringsliv og sysselsetting

Geografisk område	Datagrunnlag	2008	2009	2010	
Sør-Varanger ³	Sysselsatte i næring Jordbruk, skogbruk og fiske	145	134	144	
	Sysselsatte i næring Bergverksdrift og utvinning	57	160	265	
	Sysselsatte i næring Industri	213	196	196	
	Sysselsatte i næring Elektrisitet, vann og renovasjon	45	44	49	
	Sysselsatte i næring Bygge- og anleggsvirksomhet	430	422	401	
	Sysselsatte i næring Varehandel, motorvognreparasjoner	687	673	679	
	Sysselsatte i næring Transport og lagring	306	299	305	
	Sysselsatte i næring Overnattings- og serveringsvirksomhet	164	161	159	
	Sysselsatte i næring Informasjon og kommunikasjon	63	64	63	
	Sysselsatte i næring Finansiering og forsikring	31	34	32	
	Sysselsatte i næring Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	180	173	170	
	Sysselsatte i næring Forretningsmessig tjenesteyting	247	251	262	
	Sysselsatte i næring Offentlig administrasjon, forsvar, sosialforsikring	667	684	701	
	Sysselsatte i næring Undervisning	495	486	502	
	Sysselsatte i næring Helse- og sosialtjenester	1 176	1 167	1 141	
	Sysselsatte i næring Personlig tjenesteyting	161	154	164	
	Sysselsatte i næring Uoppgitt	12	11	14	
		Totalt sysselsatt i offentlig sektor	<u>2338</u>	<u>2337</u>	<u>2344</u>
		Totalt sysselsatt i privat sektor	<u>2741</u>	<u>2785</u>	<u>2903</u>
	Totalt sysselsatte i Sør-Varanger	<u>5079</u>	<u>5122</u>	<u>5247</u>	

Antall sysselsatt i offentlig sektor har holdt seg på et stabilt nivå mellom 2008 og 2010, mens det er i privat næringsliv, spesielt bergverksnæringa, at vi kan spore en vekst i antall sysselsatte i Sør-Varanger kommune. Disse tallene er ikke oppdatert i forhold til 2011 så den tar ikke for seg etableringen av Thon hotellet og om hvorvidt det har forekommet en vekst i annen offentlig og privat virksomhet.

Kommunen har en særdeles lav arbeidsledighet, men en omfattende vekst i sysselsettingen er vanskelig å spore for Sør-Varangersamfunnet.

³ <http://planleggingsportalen.no/>

2.4 Folkehelse i Sør-Varanger

De siste 30 årene har alle grupper i landet fått bedre helse, men helsegevinsten har vært størst for personer med lang utdanning og høy inntekt. For eksempel har denne gruppen lengre forventet levetid enn personer med lavere utdanning og inntekt. Særlig de siste ti årene har helseforskjellene økt, det gjelder både fysisk og psykisk helse, og både barn og voksne. Utjevning av sosiale helseforskjeller er derfor en viktig målsetting i folkehelsearbeidet.

Folkehelse er et mangfoldig begrep, men man kan se på folkehelse som summen av helsen til hele befolkningen. Etter Ny lov om folkehelse, fra 1.1.2012, så blir kommunen i mye større grad ansvarliggjort for innbyggernes totale folkehelse. Kommunen skal holde oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne. Utfordringsbilde skal legges til grunn for den kommunale planstrategien og for samfunns- og arealplanlegging.

Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer, som tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold, fysiske og sosiale miljøer, befolkningens levevaner samt skader og ulykker.

Levekår

- Flere personer har grunnskole som høyeste utdanning sammenlignet med landet forøvrig.
- Lavt inntektsnivå til personer i husholdninger er lavere enn i landet forøvrig
- Arbeidsledigheten er lavere enn landsgjennomsnittet.
- Andel uføretrygdete under 45 år er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet.

Miljø

- Andel personer tilknyttet vannverk med forskriftsmessig tilfredsstillende analyseresultater mhp. E. coli, i prosent av befolkningen tilknyttet rapportpliktig vannverk, ser ut til å være høyere enn ellers i landet.
- Antall som legges inn på sykehus for personskader etter ulykker er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet.

Skole

- Ungdom trives dårligere på skolen enn det som er vanlig ellers i landet, vurdert etter trivsel hos 10.-klassinger.
- Andelen 5.-klassinger på laveste mestringsnivå i lesing er høyere enn i landet for øvrig.
- Færre fullfører videregående skole enn det som er vanlig i landet for øvrig.

Levevaner

- Røyking i kommunen er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet, vurdert etter andelen gravide som røyker ved første svangerskapskontroll. Vi har ikke tall for resten av befolkningen.

Helse og sykdom

- Færre personer bruker legemidler mot psykiske lidelser, som blant annet angst og depresjon, sammenlignet med resten av landet.
- Hjerte- og karsykdom ser ut til å være mer utbredt enn ellers i landet, vurdert etter antall pasienter behandlet i sykehus.
- KOLS og astma hos voksne ser ut til å være mer utbredt enn ellers i landet, basert på bruk av legemidler (45-74 år).
- Utbredelsen av type 2-diabetes, målt ved bruk av legemidler, ser ut til å være høyere enn ellers i landet (30-74 år).

2.5 Arealforvaltning

I dag har Kirkenes vokst mer og mer frem som et kommunalt og regionalt senter. Det kommer frem av kommuneplanen at Sør-Varanger skal ha befolkningsvekst i alle deler av kommunen, samtidig som at Kirkenes skal utvikles til et sterkt sentrum. Et sterkt sentrum blir ansett som viktig for å tiltrekke seg innflyttere og da spesielt unge i etableringsfasen. I nyere tid har kommunen fått på plass blant annet Barentsbadet og ny skole i Kirkenes som viktige faktorer for å bygge opp Kirkenes som sentrum.

2.5.1 Veier og samferdsel

Hovedinnfartsårene til Kirkenes-halvøya møtes i Hesseng, ca 4 km sør for Kirkenes. Her kommer E6 fra vest, E105 fra øst og Rv 885 fra sør. Trafikkmengdene varierer, men er naturligvis størst der befolkningstettheten er størst. E6 fra flyplassen til Hesseng har årsdøgntrafikk (ÅDT) på ca 1750 kjt/døgn. Ved Hesseng øker dette til ca 7150 kjt/døgn. Trafikken nordover mot Kirkenes er ca 7100 kjt/døgn. Rv. 885 mot Sandnes/Bjørnevatn har ÅDT ca 6150 og E105 fra Hesseng og østover har ÅDT ca 1450 kjt/døgn. Utover dette er trafikken på vegnettet beskjeden, med trafikkmengder rundt 500 - 1500 kjt/døgn.

Sør-Varanger har ca 430 km tilrettelagte løyper for snøscooter.

Per dags dato er rullebanen på Høybukta flyplass for kort, i tillegg så er det nødvendig med en oppgradering av infrastruktur.

2.6 Miljøstatus

Antall tonn totale utslipp av CO²-ekvivalenter i kommunen har blitt nærmest halvert i perioden 1991 - 2007. Det er særlig utslipp av klimagasser fra den stasjonære forbrenningen som er blitt redusert. Det samlede utslippet av klimagasser i 2007 var på 45.000 tonn CO₂ ekvivalenter.

Prosessutslippene i kommunen har vært relativt stabile, mens antall tonn fra stasjonær forbrenning har gått ned mye. Reduksjonen i stasjonær forbrenning har sammenheng med avviklingen av gruvedriften i kommunen. Driften ble avsluttet i 1996, men selve avviklingen skjedde gradvis.

Sør-Varanger kommune har en relativt konsentrert befolkning i Kirkenes og tettstedene rundt. Likevel er avstandene i kommunen store og behovet for privatbil er tilstedeværende for mange av kommunens innbyggere. I tillegg til å bruke privatbilen som fremkomstmiddel til og fra jobb, representerer også privatbilen for mange i kommunen transportmiddelet som primært brukes i forbindelse med fritid og ferier.

I 2007 var den største delen av klimagassutslippene i Sør-Varanger kommune fra mobil forbrenning (70 %). Ca. 10 % av klimagassutslippene stammet i 2007 fra stasjonær forbrenning.

Utslipp av klimagasser per innbygger, lå Sør-Varanger i 2007 under gjennomsnittet for kommunene i Finnmark (også eksklusiv Hammerfest) og Norge. Det gjennomsnittlige klimagassutslipp per innbygger i Sør-Varanger har trolig steget betraktelig grunnet den økende industrielle aktiviteten i kommunen. Sør-Varanger kommune har også som følge av gjenåpningen av gravene til Sydvaranger Gruve AS hatt en voldsom økning i elektrisitetsforbruket.

3.0 Sentrale utfordringer som Sør-Varanger kommune står overfor

3.1 Utfordringer i befolkningsutvikling og bosetting

Sør-Varanger kommune har store utfordringer med å tiltrekke seg den befolkningsøkningen som er fremskrevet i kommuneplanen. Konsekvensen er at de store endringene ikke har forekommet slik som forespeilet i kommuneplanen. Derfor er en av hovedutfordringene for Sør-Varanger kommune er å få økt tilflytting til kommunen samt at disse etablerer seg i kommunen over lengre tid.

Kanskje er den største utfordringen for Sør-Varanger kommune i dag å skaffe tilstrekkelig med mennesker til å fylle etterspørselen etter arbeidskraft på alle utdanningsnivå. Dette medfører at fokuset for kommunen bør være på nettopp denne problematikken. Det viser seg at det kommer relativt mange til kommunen hvert år, men at det på samme tid er det flere som flytter ut. Utfordringen med dette er at den store mangelen på arbeidskraft forblir uendret. En målsetting **bør være** å få de ”nye” borgerne til å etablere seg i kommunen over lengre tid.

- Hvordan tiltrekke seg nye borgere?
- Hvordan stimulere til at unge i utdanning returnerer til Sør-Varanger etter endt utdanning?
- Hvordan stimulere til en befolkning får en sterkere grad av bostedslojalitet?
- Hvordan stimulere til en sterkere og mer stabil befolkningsvekst?

3.2 Utfordringer næringsliv og sysselsetting

Den veksten som er beskrevet i kommuneplanen fra år 2005 har ikke gitt de forventede ringvirkningene som man da trodde skulle komme i fra olje- og gassvirksomhet. I kommuneplanen er visjonen at innbyggertallet skulle øke til 12.000 innbyggere innen 2015. Ved inngangen av år 2012 var kommunens populasjon på 9860, så det er fremdeles et stykke igjen før man når kommuneplanens målsetninger. Det er i dag et skrikende behov for kompetent arbeidskraft til Sør-Varanger.

Selv om Sydvaranger Gruve AS har etablert seg så har ikke dette gitt resultater i forhold til flere sysselsatt i andre offentlige og private virksomheter. Øvrig offentlige og private virksomheter har holdt seg relativt stabilt, men dette er forbeholdt at tallene fra år 2011 ennå ikke er klargjort.

Om man legger til grunn kalkulasjonene fra Norsk Institutt for by- og regionsforskning (NIBR), så er det grunn til å tro at etableringa av Sydvaranger Gruve etter hvert vil gi indirekte vekst i andre offentlige og private virksomheter. NIBR opererer med at 1 arbeidsplass kunne gi fra 0,2 til 0,8 utledede arbeidsplasser.

- Hvordan skal næringslivet greie å tiltrekke seg nødvendig og kompetent arbeidskraft?
- Hvordan sikre en stabil sysselsetting?
- Hvordan stimulere til lenger yrkeskarriere (etter 62 år)?
- På bakgrunn av ”eldrebølgen” så skal 30 % av befolkningen av med pensjon de neste 20 årene, det vil skape stor etterspørsel etter arbeidskraft.

3.3 Utfordringer ved folkehelse

Man ser at Sør-Varanger kommune er gode på noen punkter på folkehelsebarometeret, men likevel kommer kommunen generelt dårlig ut sammenlignet med nasjonale snittverdier⁴. I møte med ny lov om folkehelse så er hovedutfordringen å stimulere til en forbedring av den totale folkehelsen til kommunens befolkning. For å imøtekomme dette kan det være fordelaktig at man tenker folkehelse som et prinsipp i all form for planlegging.

⁴ <http://www.ks.no/PageFiles/20049/Dreieboka%20-%20Lov%20f%20juni%2011.pdf>

- Hvordan styrke folkehelsen og utjevne sosiale forskjeller i helse og levekår?
- Hvordan iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer?
- Hvordan iverksette et langsiktig og systematisk innsats? Grunnlaget for god helse legges først og fremst utenfor helsetjenesten.
- Hvordan tenke helse i alt vi gjør (Health in All Policies) på best mulig måte og på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer?
- Høge prosentandeler som ikke fullfører videregående og høyre utdanning kan tenkes være en stor utfordring med tanke på folkehelsearbeidet. Lav utdanning og lav lønn er å regne for viktige bidragsyttere til at man ikke oppnår god folkehelsegevinst.

3.4 Utfordringer i kommunesektorens virksomhet

En viktig forutsetning for at vi skal sikre en befolkningsvekst er at kommunen har et godt utviklet kommunalt tjenesteapparat på alle nivå. Da må vi se på hvordan skal vi sikre et godt og tilstrekkelig utviklet tilbud innenfor de fleste sektorer og områder i kommunen. Et godt tilbud innenfor kultur, idrett, barnehage, skole og utdanning vil være viktig.

- Sør-Varanger kommunen jobber for at man skal oppleve en positiv og stabil befolkningsvekst, men hvordan skal kommunen imøtekomme denne befolkningsveksten?
- De neste 20 årene skal 30 % av befolkningen av med pensjon, hvordan skal kommunen håndtere "eldrebølgen"?
- Hvordan skal kommunens økonomiske situasjon være de neste 5 – 10 år?
- Hvilke tiltak kan kommunen iverksette for å stimulere til en mer stabil sysselsetting og at de ansatte står lengre i arbeid?

3.5 Utfordringer i arealforvaltningen

Når viktigste utfordringen er å gjøre Sør-Varanger så attraktiv som mulig for både eksisterende befolkning og fremtidige tilflyttere så må dette også gjøres noe med i arealforvaltningen i kommunen. Da kan de mest sentrale utfordringene være;

- Å se på nye innfartsløsninger til Kirkenes.
- Hvordan Kirkenes utvikles?
- Hvordan skal boligsituasjonen være i tida fremover?
- Hvordan videreutvikle Kirkenes til et kommunalt og regionalt senter?
- Hvordan skal motorferdsel og tilpassning av scooterløypenettet være i årene som kommer?
- Hvordan skal bolig- og institusjonsstrukturen være i møte med den kommende "eldrebølgen"?

3.6 Utfordringer i miljøvern og klimaarbeidet

Etter oppstart av Sydvaranger gruve har kommunen opplevd en markant økning i Co²-utslipp. I tiden etter gjenoppstart av gruva har økningen i det totale energibruk i kommunen fordoblet seg. Dette medfører at målsetningen med å redusere Co² utslippene ikke ennå har latt seg gjennomføre. Målsetningen står fremdeles ved lag og kommunen må fremdeles lete etter gode og alternative løsninger for å redusere klimagassutslipp.

- Hvordan skal Sør-Varanger kommune oppnå de føringer og målsettinger som trekkes opp i kommunens Klima og energiplan 2010-2020?
 - Oppnåelse av målsetningen om energikonvertering og energiproduksjon?
 - Oppnåelse av energieffektivisering?
 - Oppnåelse av målsetningen om reduksjon i klimagassutslipp?

- Hvordan skal kommunen være med å innvirke til gode miljøløsninger i samarbeid med Sydvaranger gruve AS?
- Hvordan skal kommunen forholde seg til et økt press for å utvide mulighet for motorferdsel i utmark?
- Hvordan kan kommunen være med å påvirke til å realisere gode miljøløsninger ved nikkilverket i byen Nikel?

4.0 Planprioritering for Sør-Varanger kommune 2012 - 2015

<u>Planer</u>	<u>Behov/ Status</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>Fremtidig status</u>
<u>Kommuneplan</u>						
- <u>Samfunnsdel</u>	Rulleres	Rulleres				
- <u>Arealdel</u>	Rulleres	Rulleres				
<u>Kommunale sektorplaner</u>						
Strategi for omsorgstjenesten 2022	Rulleres og trenger handlingsdel		Rulleres			Kommunedelplan
Habilitering og rehabilitering 2008-2011	Rulleres og trenger handlingsdel		Rulleres			Inngå i strategi for omsorgstjenesten
Rusmiddelpolitisk handlingsplan	Ingen tilbakemelding		Rulleres			Inngå i strategi for omsorgstjenesten
Plan for psykisk helsearbeid i Sør-Varanger 2007-2010	Rulleres		Rulleres			Inngå i strategi for omsorgstjenesten
Arbeidsgiverstrategi for Sør-Varanger kommune	Videreføres uten endringer					Viktig kommunal plan
Oppvekstplan for Sør-Varanger kommune	Ny		Ny			Kommunedelplan
Barnehageplan 2008-2012	Skal til politisk behandling før jul	Rulleres				Inngå i oppvekstplan for Sør-Varanger kommune
Kulturskoleplanen 2004	Rulleres		Rulleres			Inngå i oppvekstplan for Sør-Varanger kommune
Skolestruktur "da klokka klang, så fort vi sprang..." 2004	Ingen tilbakemelding					Kommunedelplan
<u>Viktige kommunale planer</u>						
Kommunedelplan Idrett og fysisk aktivitet 2006 – 2017	Rulleres	Rulleres				Kommunedelplan
Boligpolitisk handlingsplan + tiltak 2009-2012	Rulleres		Rulleres			Viktig kommunal plan
Energi- og Klimaplan 2010 – 2020	Rulleres			Rulleres		Kommunedelplan
Landbruksplan for Sør-Varanger kommune 2006-2009	Til revidering	Revideres				Kommunedelplan
Kommunale veier og trafikksikkerhetsplan	Lages ny		ny			Kommunedelplan
Plan for trafikksikkerhet Sør-Varanger kommune 2010 – 2013	Til revidering		Revideres			Inngå i vei- og trafikksikkerhetsplan
Tilstandsregistrering og veiplan	Uten formell status, skal lages ny					Inngå i Vei- og trafikksikkerhetsplan
Geodataplan for Sør-Varanger kommune 2006 – 2009	Til revidering		Revideres			Viktig handlingsplan
Strategisk næringsplan for Sør-Varanger kommune	Lages ny		Ny			Handlingsplan
Reiselivsplan for Sør-Varanger kommune	Lages ny		Ny			Kommunedelplan
<u>Kommuneplanens arealdel</u>						
Kommunedelplan 1 for Sydvaranger gruve AS	Under arbeid		Ferdig			Kommunedelplan

Kommunedelplan 2 for Sydvaranger gruve AS	Under arbeid		Ferdig			Kommunedelplan
Kommunedelplan 3 for Sydvaranger gruve AS	Under arbeid		Ferdig			Kommunedelplan
Kommunedelplan 4 for Sydvaranger gruve AS	Under arbeid		Ferdig			Kommunedelplan
Veiløsning for Kirkenes-halvøya	Under arbeid		Ferdig			Kommunedelplan

4.1 Plan og planstatus ved utgangen av inneværende kommunestyreperiode 2012-2015

	Fremtidige planer	Eksisterende planer som skal inngå i større planverk	Fremtidig Status
<u>Sektorplaner</u>			
Ny plan	Strategi for omsorgstjenesten 2022	<ul style="list-style-type: none"> - Habilitering og rehabilitering 2008-2011 - Rusmiddelpolitisk handlingsplan - Plan for psykisk helsearbeid i Sør-Varanger 2007-2010 	Kommunedelplan
Ny plan	Oppvekstplan for Sør-Varanger kommune	<ul style="list-style-type: none"> - Barnehageplan 2008 – 2012 - Kulturskoleplanen 2004 	Kommunedelplan
Rullerende plan	Skolestruktur ” <i>da klokka klang, så fort vi sprang...</i> ” 2004		Kommunedelplan
Rullerende plan	Arbeidsgiverstrategi for Sør-Varanger kommune		Kommunal plan
<u>Kommunale planer</u>			
Ny plan	Kommunale veier og trafiksikkerhetsplan	<ul style="list-style-type: none"> - Plan for trafiksikkerhet for Sør-Varanger kommune - Tilstandsregistrering og veiplan 	Kommunedelplan
Ny plan	Reiseliveplan for Sør-Varanger kommune		Kommunedelplan
Ny plan	Strategisk Næringsplan		Handlingsplan
Rullerende plan	Boligpolitisk handlingsplan + 2009-2012		Kommunedelplan
Rullerende plan	Klima- og energiplan 2010 - 2013		Kommunedelplan
Rullerende plan	Kommunedelplan for Idrett og fysisk aktivitet 2006 – 2017		Kommunedelplan
Rullerende plan	Landbruksplan for Sør-Varanger kommune 2006 - 2009		Kommunedelplan
Rullerende plan	Geodataplan for Sør-Varanger kommune		Kommunal plan
<u>Kommuneplanens arealdel</u>			
Nye planer	Kommunedelplan 1,2,3 og 4 for Sydvaranger gruve AS		Kommunedelplaner
Ny plan	Veiløsning for Kirkenes-halvøya		Kommunedelplan